

Ὁ εἰθισμένος εἰς τὴν ἄροσιν βοῦς, ὁ συγκρατῶν μετ' αὐτοῦ πρὸς ἐθισμόν συζευγνύμενον νεαρόν βοῦν ἐνθ' ἄν.: Ἄπ' τῇ μιᾷ μεριᾷ τοῦ ζυγοῦ τὸ μαθημένο βόιδι, ὁ δαμαλοκράτης, καὶ ἄπ' τὴν ἄλλην τὸ ἄμαθο δαμάλι Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν.

δαμαλομόσκι τό, ἀμάρτ. δαμαλομόστει Πελοπν. (Καρδαμ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ μόσκι.
Μετων., ὁ ἀνόητος, ὁ ἔχων τὴν κρίσιν δαμάλως καὶ μόσχου: Εἶναι δαμαλομόστει, δὲ γαταλαβαίνει. Συνών. βλ. εἰς λ. βλάκας, βόιδακας 2, βόιδι 1β, δαμάλι 6, δάμαλος 2β, μοσχάρι.

δαμαλοπέτσι τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. κ.ά.)
Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ πετσί.
Τὸ δέρμα δαμαλιοῦ. Συνών. βακέτα, τὸ ὅπ. βλ. εἰς λ. βακέτα, βοιδοτόμαρο, βοιδοπέτσι.

δαμαλόπουλο τό, Πελοπν. (Γύθ. Καλάβρυτ.) δαμαλόπ'λο Πελοπν. (Βερεστ.) δαμαλόπουλ-λο Νίσυρ. κ.ά.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι διὰ τῆς καταλ. -πουλο.
Ἡ λ. καὶ εἰς ἔγγρ. τοῦ 1726, βλ. εἰς Καλαβρυτινήν Ἐπετηρίδα (1906), 323 «δύο δαμάλες καὶ ἓνα δαμαλόπουλο διότι».

Μικρὸς μόσχος ἐνθ' ἄν.: Βγαίνουνε καὶ κατσίκια σὰ δαμαλόπ'λα Πελοπν. (Βερεστ.) || Ἄσμ.

Κάου σὲ ὄρη σὲ βουνά | εἶχανε βόιδι βόιδακα,
δαμάλι, δαμαλόπουλο
(ἐξ ἐπωδ.) Πελοπν. (Γύθ.) Συνών. βοιδοπόυλο, διὰ τὸ ὅπ. βλ. βοιδοπόυλλο.

δάμαλος ὁ, Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Κεφαλλ. Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Βερεστ. Κίτ. Μάν.) Τῆν. (Κτικ. Τριαντάρ.) — Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρ., 232 — Ἐπετ. Παρνασσ., 753 — Λεξ. Π. Βλαστ., 281 δάμαλους Μακεδ. (Κοζ. κ.ά.) Τῆν. ἄμαλος Κάμπ. (Ἐλυμπ.)

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὐσ. δάμαλος.
1) Μόσχος εὐτραφὴς ἐνθ' ἄν.: Τί δάμαλος μέγας! Κεφαλλ. Δὲ ἀηρᾶς, τρομάρα μου, πῶγινε ἄνας δάμαλος κοτζιά-μου! Πελοπν. (Βερεστ.) || Παροιμ.
Μεριάστε νὰ περάσ' ὁ δάμαλος — Ποῦ ναι;
— Δὲ βλέπετε τὰ σχοινιά πῶχ' ὡς τὸ χέρι; (ἐπὶ τῶν ἐξαγγελλόντων ὡς βέβαια γεγονότα τὰς κενὰς προσδοκίας των) Μ. Λελέκ., ἐνθ' ἄν. Συνών. παροιμ. Βάρεδα, ποὺ ἔρχεται τὸ βόιδι. || Αἰνιγμ.

Δάμαλους, ἡριδάμαλους πουνάφια κριτσανίζει
(ὁ φοῦρνος) Μακεδ. (Κοζ.) || Ἄσμ.
Ἡῦρα δίλιμα πρόβατα, δίλιους ἄρρους
κοῦκλον πετεινόν, ὄρνιθαμ - μαύρην
τῶαὶ κατῶέλ-λαν μὲ ἑκατό - δαμάλους
(κατῶέλ-λαν=νεαράν ἀγελάδα ἐξ ἐπωδ.) Κύπρ. 2) Μεταφ.. ὁ εὐσωμος ἄνθρωπος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Ἐκεῖνος ἔναι δάμαλος κ' ἐτοῦτο ζαδονηισμένο (= ἀδύνατο, ἀσθενικό) Κογιάμον δάμαλος ἐσὺ νὰ μαλώνης μ' ἐκεῖνο τὸ παιδάκι! (κογιάμον = τόσον μέγας). β) Ὁ ἀνόητος, ὁ βλάξ Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τῆν. (Κτικ. Τριαντάρ. κ.ά.): Ἐναι σωστός δάμαλος μὲ κόρνα (= κέρατα) Κίτ. Μάν. Μονρέ, σῶπα, δάμαλε, ἵατὶ δὲν ἔχουνσι μῆτ' ἀλάτσι, μῆτε λάδι οἱ κουβέδες σου Ἀπύρανθ. Εἶσι δάμαλους καὶ δὲ παίρνεις τὰ γράμματα Τῆν. Συνών. βλ. εἰς λ. βόιδακας 2, δαμάλακι 1γ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Δάμαλος καὶ ὡς ἐπώνυμ. Λέρ. καὶ

ὡς τοπων. Ἰκαρ. (Χριστ.), ἐπίσης καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἄμαλος Ἀθῆν.

δαμαλοτριχιά ἡ, ἐνιαχ. δαμαλοτριχιά Στερελλ. (Γραν. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δαμάλι καὶ τριχιά.
Χονδρὸν σχοινίον, διὰ τοῦ ὁποῦ προσδένεται ὁ μόσχος ἐνθ' ἄν.: Ἰσένα σ' χρειάζιτι δαμαλοτριχιά γιὰ νὰ σὶ κρατήσουμι Στερελλ. (Γραν.) Συνών. βοιδοτριχιά.

δαμαλοῦ ἡ, Κύπρ. γαμαλοῦ Κύπρ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦ, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Σ. Μενάρδ., Ἐπιστημ. Ἐπετ. Πανεπ. 9 (1912) 13), 139.

Ἡ μικρὰ δάμαλις. Συνών. δαμαλούλα.
Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαμαλοῦ καὶ ὡς τοπων. Χίος (Βολισσ.)

δαμαλούδι ἐνιαχ. δαμαλούδιν Κύπρ. δαμαλούιν Κύπρ. (Κυθρ. Μένουκ.) ζαμαλούδ' Μακεδ. (Δρυμ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι, διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.

Δαμαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ.
δαμαλούλα ἡ, Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τσακων. (Χαβουτσ.)
Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλα.
Δαμαλόυ, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλούλι τό, Τσακων. (Χαβουτσ.) δαμαούλι Τσακων. (Βάτικ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. δαμάλι.
Δαμαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαλούσι τό, Τσακων. (Χαβουτσ.) Θηλ. δαμαούση Τσακων. (Βάτικ.) δαμαούση Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) δαμαούσα Τσακων. (Βάτικ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦσι.
Δαμαλίτσα, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἀ γελάδα νάμ' ἔχα ὀφέτ' δαμαλούσι (ἡ ἀγελάδα μας ἔχει φέτος θηλυκὸ μικρὸ) Χαβουτσ. Ἐντε μάνι δὲ δαμαούσα (= ἔχομε δυὸ δαμαλίτσες) Βάτικ.

δαμαλούσκα ἡ, ἀμάρτ. δαμαλούσκα Μακεδ. (Βόιον).
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάλα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦσκα.
Δαμαλίτσα, τὸ ὅπ. βλ.

δαμασκέτο τό, Κρήτ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.
Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *damascetto* = ἀργυροκέντητον ἢ χρυσοκέντητον ὕφασμα πεποικιλμένον δι' ἀνθέων.

Εἶδος ἐρυθροῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος πεποικιλμένου δι' ἀνθέων ἢ ἄλλων σχημάτων ἐνυφαινομένων διὰ χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν νημάτων ἐνθ' ἄν.

δαμασκηναῖος ἐπίθ. Ι. Σορδίν., Ἐλιά, Ἑλλήν. Γεωργ. 10, 219 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -αῖος.

1) Ὁ ὁμοῖος πρὸς δαμάσκηνον ἐνθ' ἄν.: Ἐλὶὰ δαμασκη-

νάτη I. Σορδίν., ἐνθ' ἄν. Λεξ. Πρω. Δημητρ. Σταφύλι δαμασκηναίτο Ἑλλήν. Γεωργ., ἐνθ' ἄν. 2) Ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ μετὰ δαμασκήνων παρεσκευασμένος Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Βοδινὸ δαμασκηναίτο ἐνθ' ἄν. Πβ. κρέας κυδωνάτο. 3) Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ., ὁ ἀπεξηραμμένος καρπὸς δαμασκήνων Λεξ. Πρω. Δημητρ. Πβ. κυδωνάτο.

δαμασκηνέλι τό, ἀμάρτ. δαμασ'νέλι' Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έλι.

Τὸ μικρὸν δαμάσκηνον: Ἄσμ.

Τρεῖς τοῦ προϋξινεύοντος δον,
μάννα τ' μυγαλεύονταν,
τσούρ'ς τ' πυρηφανεύονταν,
τάσταν - τάσταν τασταντέλια,
πῶφαγι τὰ κασταντέλια
κι οὐλα τὰ δαμασ'νέλια.

δαμασκηνήσιος ἐπίθ. ἐνιαχ. δαμασκηνήσιος Μακεδ. (Βόιον).

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμασκηνιά καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.

Ἄσμ. ὁ ἐκ ξύλου δαμασκηναῖος κατεσκευασμένος.

δαμασκηνιά ἡ, δαμασκηναία Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. δαμασκηναία Αἰγίν. Μεγαρ. Πελοπ. (Λεῦκτρ. Μάν.) δαμασκηναία Τσακων. (Χαβουτσ.) δαμασκηναία Δ. Κρήτ. δαμασκηναία Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) δαμασκηναία Τσακων. (Χαβουτσ.) δαμασκηναία κοιν. δαμασκηναία πολλαχ. βορ. ιδιωμ. δαμασκηναία Κῶς κ.ά. δαμασκηναία Κύπρ. δαμασκηναία Κάλυμν. δαμασκηναία Λέσβ. Μακεδ. (Καστορ.) γαμασκηναία Κάρπ. (Μεσοχώρ.) δαμασκηναία Μακεδ. (Δοξάτ.) δαμασκηναία Μακεδ. (Γήλοφ.) δαμασκηναία Τσακων. δαμασκηναία Ἡπ. (Κουκούλ.) Μακεδ. (Βλάστ.) δημοσκήνα Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἁμασκηναία Κάρπ. ἁραμασκηναία Βιθυν. (Πιστικοχ.) Πληθ. δαμασκηναίος Θεσσ. (Κρανν.) Μακεδ. (Δῖον κ.ά.) δαμασκηναίος Μακεδ. (Δοξάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ. Ὁ Τσακων. τύπ. δαμασκηνο-λιά κατ' ἀναλογ. πρὸς τὸν ἐπίσης Τσακων. μου-σμουλιά.

Τὰ ἀκόλουθα φυτὰ τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae):
α) Προῦμνη ἡ ἡμερος (Prunus domestica) κοιν. καὶ Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) Τσακων. (Χαβουτσ. κ.ά.): Ἐκεῖνη ἡ δαμασκηναία δὲν ἐπίασε (= δὲν ἐρρίζωσε) κοιν. Ἡ γαμασκηναία μας, ἔχει πολλὰ γαμασκηναία Κάρπ. (Μεσοχώρ.) Ἰχτέ δάμουσα τοῦ γείτονος καὶ μ' εἶπαι ὅτι ἐθισί δαμασκηναίος (ἐθισί= ἐφύτευσε) Μακεδ. (Ἄγιο Πνεῦμ.) Ἡδὲ κατ' ζούπις ἀπάνον 'ς τ' δαμασκηναία μ' καὶ τ'ς ἔφαγα καὶ ἀγάλλασα (ζούπις= ὑπερώριμα δαμασκηναία) Ἡπ. (Κουκούλ.) Φέτονς ἡ δαμασκηναία μας 'ς τοὺν κήπου εἶναι φουρτουμέν' δαμασκηναία αὐτόθι. 'Σ τοὺν τόπου μας προνοκόβουν πούλ' οἱ δαμασκηναίος Μακεδ. (Ἀρκοχώρ.) Ἐχομε καὶ ἁραμασκηναίος καὶ ζαρδελιές (= μπουρνελιές) Βιθυν. (Πιστικοχ.) Ἐδεῖ μιὰ δαμασκηναία 'ς τὸν δζήπ-πον δον φορτωμένην δα δαμασκηναία Κῶς. Οἱ δαμασκηναίος κἀν'νι δαμασκηναία Μακεδ. (Καστορ.) β) Προῦμνη ἡ ἐμβολιαζομένη (Prunus insititia) Εὐβ. (Βρύς.) Μακεδ. (Δεσκάτ. κ.ά.) Νίσυρ. Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) κ.ά. Συνών. βαρ-δανιά, βαρδασιά, κορομηλιά, πορδαλιά, σαρδελιά, πουργελιά, ρίκι, σιλίβα, σιλίβια, τζανερλιά. γ) Προῦμνη ἡ ἀκανθώδης

(Prunus spinosa) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ.ά. Συνών. ἀβραμυλιά, διὰ τὸ ὅπ. βλ. ἀβραμυλιά, ἀγριο-αβραμυλιά, ἀγριοδαμασκηναία, ἀγριοκορομηλιά, ἀγριοπουργελιά, διὰ τὸ ὅπ. βλ. ἀγριοπουργελιά, βραβυλιά, τσαπουργιά.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαμασκηναία καὶ ὡς τοπων. Θράκ. (Αἰν.) Πάρ. κ.ά. καὶ ὑπὸ τοὺς τύπ. Δαμασκηναία Ἡπ. (Τσαμαντ. Φιλιᾶτ.) Δαμασκηναίος Μακεδ. (Κοζ.) Στ' Δαμασκηναίος Σιλιάδα Μακεδ. (Στεφανιν.) Δαμασκηναίος Μακεδ. (Καταφύγ. Μικρὸ Σούλ. Τερπν.)

δαμασκηνίς ἐπίθ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) κ.ά.— Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίς.

Ὁ ἔχων τὸ χρώμα δαμασκήνου ἐνθ' ἄν.

δαμάσκηνο τό, δαμασκηναίος Λεξ. Πόππλ. δαμασκηναίος - ὁ γινὸς Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) δαμασκηναίος Μακεδ. (Βελβ.) μα-νασκηναίος Καππ. (Συνασσ. Φερτ.) μαλασκηναίος Καππ. (Ἀνακ. Σίλατ. Φάρας. Φλογ.) μαλασκηναίος Καππ. (Ἀραβάν. Γούρ-τον.) μαλασκηναίος Καππ. (Ἀραβάν. Μισθ.) δαμάσκηνο κοιν. δαμάσκηνο Ἰος Μύκ. Νάξ. Πελοπ. (Ξεχώρ.) δαμάσκηνο Καλαβρ. (Μπόβ.) Κύπρ. Κῶς κ.ά. δαμάσκηνο Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Ἄγιος Νικόλ. Βλάστ.) Σάμ. (Βλαμαρ.) κ.ά. δαμάσκηνο Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) δαμάσκηνο βορ. ιδιωμ. δαμάσκηνο Μακεδ. (Βόιον) δαμάσκηνο Α. Ρου-μελ. (Μικρὸ Μοναστήρ.) δαμάσκηνο Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) δαμάσκηνο Ἡπ. (Πα-λάσ.) δαμάσκηνο Τσακων. ἁμασκηναίος Κάρπ. μαλάσκηνο Καππ. (Φερτ.) μαλάσκηνο Καππ. μαλάσκηνο Καππ. (Ἀραβάν. Μισθ.) μαλάσκηνο Καππ. (Ποταμ.) ἁραμασκηναίος Βιθυν. (Πιστικοχ.) Θηλ. δαμάσκηνο Κύπρ. (Πεδουλ.) ταμάσκηνο Ἀπουλ.

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. οὐσ. δαμάσκηνο, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. δαμασκηναίος, οὐδ. τοῦ ἐπίθ. δαμασκηναίος, δι' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου.

1) Ὁ καρπὸς τῆς ἡμέρου Προῦμνης (Prunus domestica) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Γούρτον. Μισθ. Ποταμ. Σίλατ. Συνασσ. Φάρας. Φερτ. Φλογ.) Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.): Φέτος ἔχει πολλὰ δαμάσκηνα. Δαμάσκηνα ξερά - κομπό-στα κοιν. Λευὰ δαμάσκηνα (μικρὰ γλυκὰ δαμάσκηνα) Μακεδ. (Βόιον) Δαμάσκηνα βασιλικά - λουβαρδίστικα - κονιουρῆθροι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Βουργά'κα δαμάσκηνα Θράκ. (Σκοπ.) Ἐφαγε ἄγουρα δαμάσκηνα καὶ τὸν πάει αἷ-μα (ἔχει διάρροια) Ἀθῆν. Τοῦ δαμασκηναίος τὰ κονιου-ρῆθροι εἶναι μικρὰ Πελοπ. (Ξεχώρ.) Τὰ λιφτουκάρι καὶ τὰ δαμάσκηνα πᾶνι καλὰ μὲ τοῦ οὐζου Α. Ρουμελ. (Βοδεν.) Ἡ Σουφιά φῶναξ' τὰ πιδοῦνι καὶ τὰ δονκι δαμάσκηνα Μακεδ. (Ἄγιο Πνεῦμ.) Τοῦ δαμάσκηνο δὲν τοῦ ξέραμι παλιά, εἶναι κινούργιον φρούτου Θεσσ. (Βαμβακ.) Ἀστιγνώσου ἁρα-μασκηναίος γιὰ δὲν χειμῶνα Βιθυν. (Πιστικοχ.) Ἐδεῖ μιὰ δαμασκηναία 'ς τὸν δζήπ-πον δον φορτωμένην δα δαμά-σκηνα Κῶς. Φέτον εἶναι ἄβριχα τὰ δαμάσκηνα (δὲν ποτίστη-καν ἀπὸ βροχῇ) Ἀλόνν. Ἡ δαμασκηναία κἀμνει δαμάσκη-νες μὲ τὲς ὁποῖες κἀμνουμεν μαρμελ-λάδαν Κύπρ. (Πεδουλ.) Ὅταν εἶχι φόβους, βάλλισκαν χοεῖ' μὲ μαράσκηνα 'ς σὰ ἄστρα καὶ ὕστερα πγνίθκεν, νιόταν καλὰ (ὅταν κάποιος ὑπέ-φερε ἀπὸ φόβου, ἐβαζαν οὐρο μὲ δαμάσκηνα τὸ βράδυ στὸ

